

FORELØPIG

NOTAT

Oppdragsnummer eller spesiell referanse.

GÅR TIL

Orientering	Uttalelse	Behandling	Etter avtale

Gjelder:
FISKERITEKNOLOGISK FORSKNING SINSTITUTT

Prosjekt: "Reduksjon av uerbifangst i havrekestrål"
 "Foreløpig tokrapport fra M/Tr "Ståltor", fra
 forsøk med sorteringsrist i havrekestrål"

Underskrevet av: Roger B. Larsen
 Bjørnar Isaksen

Bjarne Schultz, Direktoratet

Konow, Direktoratet

Roger B. Larsen, NFH, Tø

Nils Olsen, Tromsø

Hans R. Hansen, F.dir. Kontrollverk, Tø

Avd.: Fangstseksjonen Dato: 30.10.89

Til FTFI's adm.: 1 ekpl. for arkivering

Fartøy: M/Tr "Ståltor"
 Område: Vest og nord av Svalbard
 Tid: 12.10. - 22.10.1989
 Deltakere: Bjørnar Isaksen, FTFI, Fangstseksjonen, Bergen
 Roger B. Larsen, NFH, Tromsø
 Kjell Hauvik, Fiskeridirektoratets Kontrollverk
 Henry Hansen, - " - " - " - "

Formål:

Videre utprøving av sorteringsrist i havrekestrål, med hovedvekt på sorteringskapasitet ved høy reketetthet, og fortrinnsvis i områder med håkjerring.

Metoder:

M/Tr "Ståltor" har to trålbåner, og de to rustfrie sorteringsristene (1,35 x 0,65) og posene som tidligere ble brukt ombord på M/Tr "Andøytind" ble montert i SB-trål, en Nofi Super, 3060 maskers (60 mm). I BB-trål (2600 msk., 60 mm) ble det montert inn en aluminiumsrist (1,5 x 1,0 m) i forlengelsen foran enkelt-posen. Når SB-trål m/"bukseben" (to poser) var i bruk fikk en anledning til å sammenligne spil-avstand, 19 og 21 mm, eller spilavstand 19 mm mot standard fangst (uten rist). BB-trålen ble delvis brukt m/oppsamlingspose over fiskeutslipp for å sjekke hva som ble sortert ut av trålen.

Gjennomføring:

Forsøkene startet opp på Isfjorden hvor det lå 15-16 mindre rekestrålere. Det ble gjort forsøk med både SB- og BB-trål. Fangstene var imidlertid små, 200-500 kg og forsøkene fortsatte derfor lenger nord og øst. I området N81gr10min og Ø25gr30min - 27gr00min, ble det gjort gode rekefangster, fra 600 til 1000 kg pr. tauetime, og her fikk en samtidig også meget god erfaring med sopp og håkjerring.

Resultater:

På Isfjorden og nordover langs kysten av Svalbard hvor det var relativt små rekefangster (100-200 kg pr/time) var utsortering av uer og blåkveite god. Det ble ikke konstatert noe reketap i disse halene.

Etter at forsøkene startet i området N81°10', Ø25°00' - 27°00', fikk vi imidlertid større fangster (600 - 1000 kg/tauetime) og indikasjoner på at den minste sorteringsrista (1,35 x 0,65 m) hadde kapasitetsproblemer, (ved en fangstrate på ca. 1000 kg/time passerer ca. 50 reker gjennom rista pr.sek.). Aluminiumsrista på 1,5 x 1,0 gav i to tråltrekk m/oppsamlingssekk et reketap som antakelig skyldes økende drag fra oppsamlingsposen og påfølgende reduksjon av ristvinkelen. Uten oppsamlingspose ville antakelig reketapet vært lik null. Med hensyn på håkjerring, fungerte også den største rista best. Når oppsamlingsposen var i bruk var som oftest all håkjerring (fra 2 - 12 stk.) gått bak i oppsamlingssekk, og bare unntaksvis lå håkjerringen på/framfor rista, og hadde da mest sannsynlig stoppet opp p.g.a. oppsamlingsposen. I de halene hvor det ikke ble brukt oppsamlingspose, ble det ikke observert håkjerring, men en avstandstråd i ledetrakten (foran rista) den såkalte "håkjerringtråden", var avslitt og ga indikasjon på at håkjerring hadde passert systemet.

I en del av halene, både med stor og liten rist, fikk vi en del sopp. I sekken med rist stoppet soppen opp, mens den havnet bak i rekefangsten i standardposen, noe som medførte mye knust reke og delvis dumping av fangst. I slutten av toktet ble det laget et sopp/stein-utslipp rett foran rista, kombinert med en "labbetuss" på undersiden av utslippet. Dessverre fikk vi prøvd dette konseptet i kun to hal, men vi fikk i alle fall vist at systemet som sådan ikke ga reketap.

Spilavstanden i den største rista var 19mm, men det bør kanskje vurderes andre mål, f.eks. 20 eller 21 mm, spesielt i Svalbardområdet hvor det til tider kan opptre høy prosent av "japsereke".

Aluminiumsrista fungerte godt med hensyn på styrke, og det ble ikke konstatert synlige deformasjoner etter ca. 16 hal.

I likhet med tidligere erfaringer med sorteringsrist så må det ikke være snur på nota foran rista. Rista vil ikke snu seg i sjøen og ved en eventuell "tørn"vil

all fangst bli samlet opp foran rista. Ved hiving vil tyngden av fangsten føre til at rista snur seg og fangsten farer rett ut av fiskeutslippet.

Det ble ikke konstatert håndteringsmessige problemer ved bruk av en rist på 1,5 x 1,0 m.

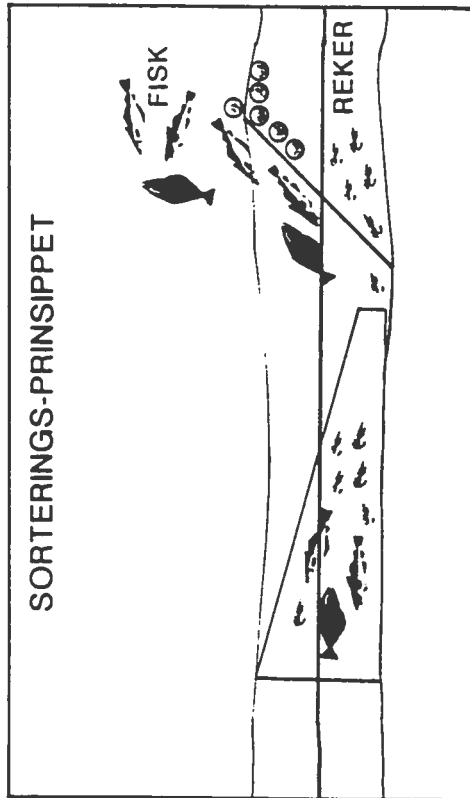
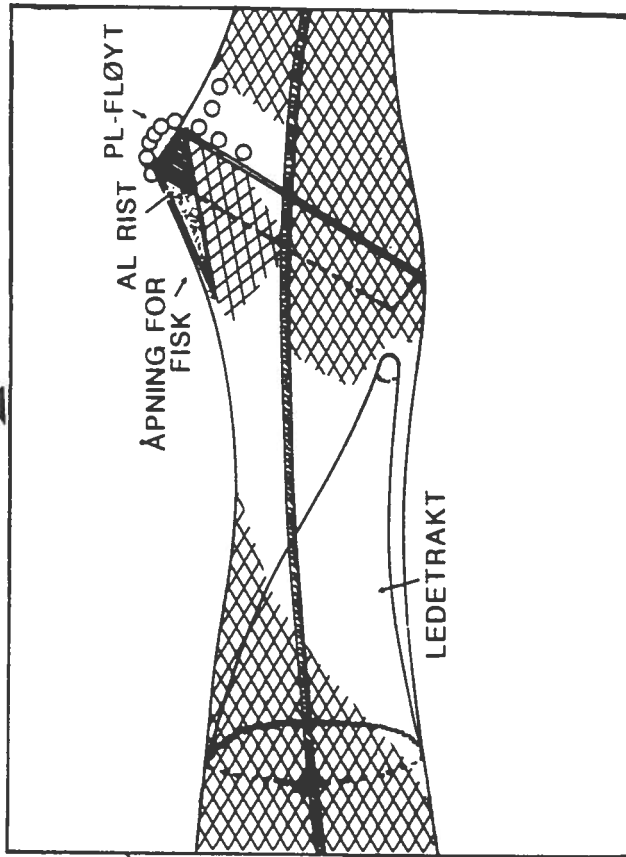
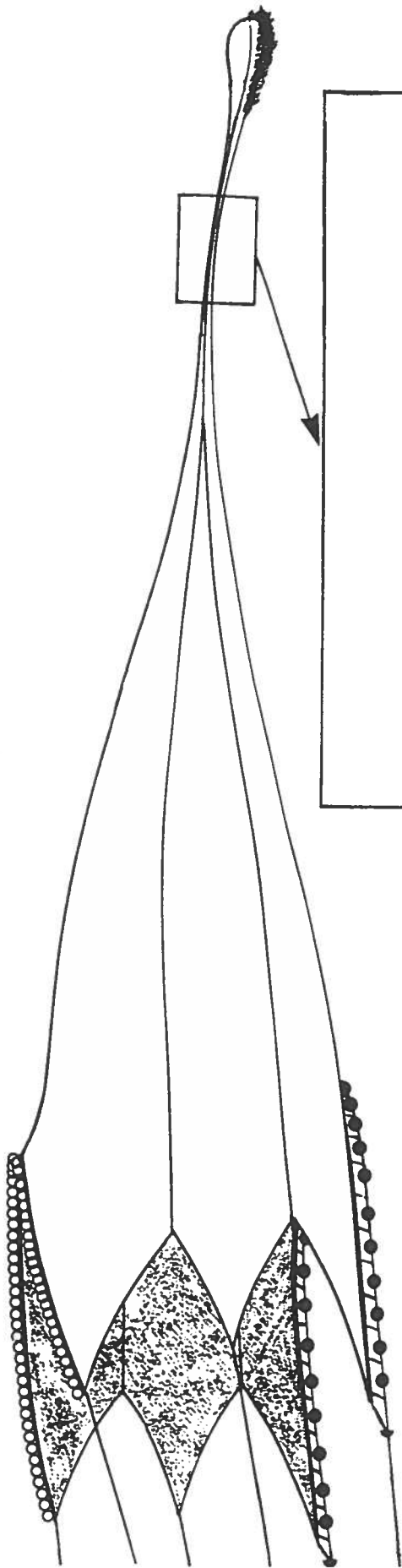
Diskusjon / Konklusjon:

Toktet med M/Tr "Ståltor" gav svært verdifulle erfaringer med hensyn på rekefiske i "ekstremområder", med høy reketetthet, dårlig bunn og med sopp og stein, samt håkjerring på fangstfeltet.

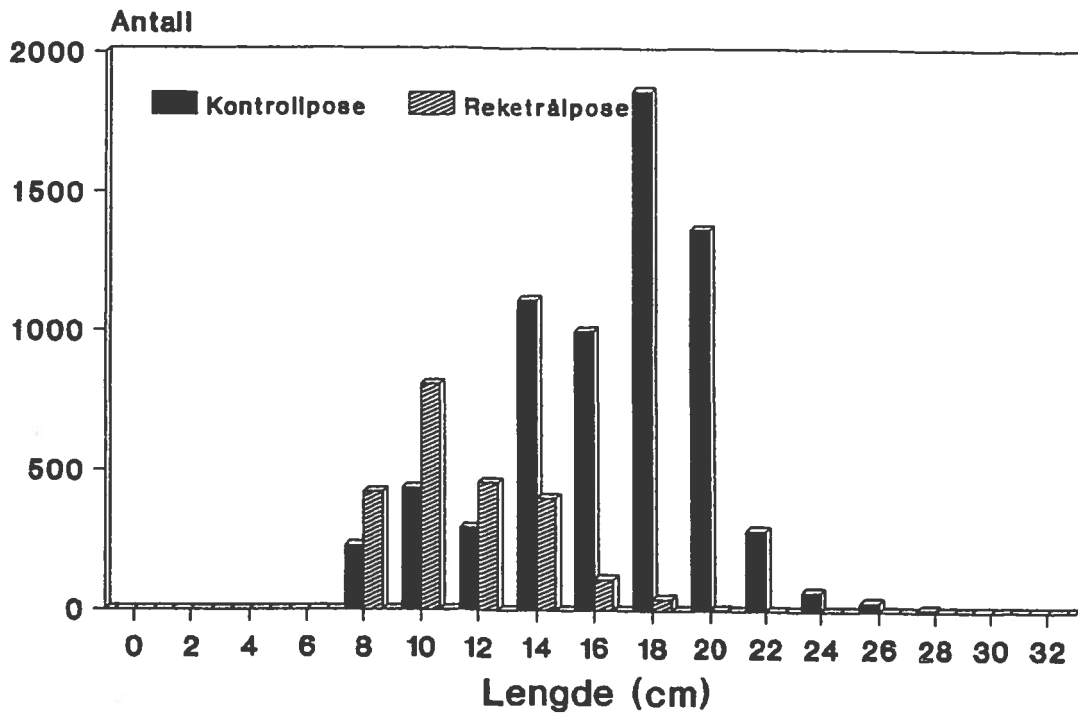
Ved lav eller moderat fangstrate for reke og uten sopp og håkjerring vil en rist på 1,35 x 0,65 fungere tilfredsstillende. Ved større rekefangster anbefales det å benytte en rist med minimumsdimensjoner på 1,5 x 1,0 m, noe som også vil lette utgangen av sopp og håkjerring. M.h.p. spilavstand bør det kanskje vurderes andre spilavstander enn 19 mm.

Under inntaking/setting av trål/belg bør en forsikre seg om at det ikke er tørt på belgen. Dette medfører litt ekstra arbeid, men det oppveies mange ganger av et langt mindre og lettere sorteringsarbeid. Under forutsetning av at sorteringsristen monteres og brukes riktig, så vil rekefiske med sorteringsrist ikke bare være ressursbesparende med hensyn på bevaring av kommersielle fiskearter som uer, blåkveite, torsk og hyse, men også gi verdiøkning av fangst, siden langt mindre reke blir ødelagt under fangsting og sorteringsarbeid.

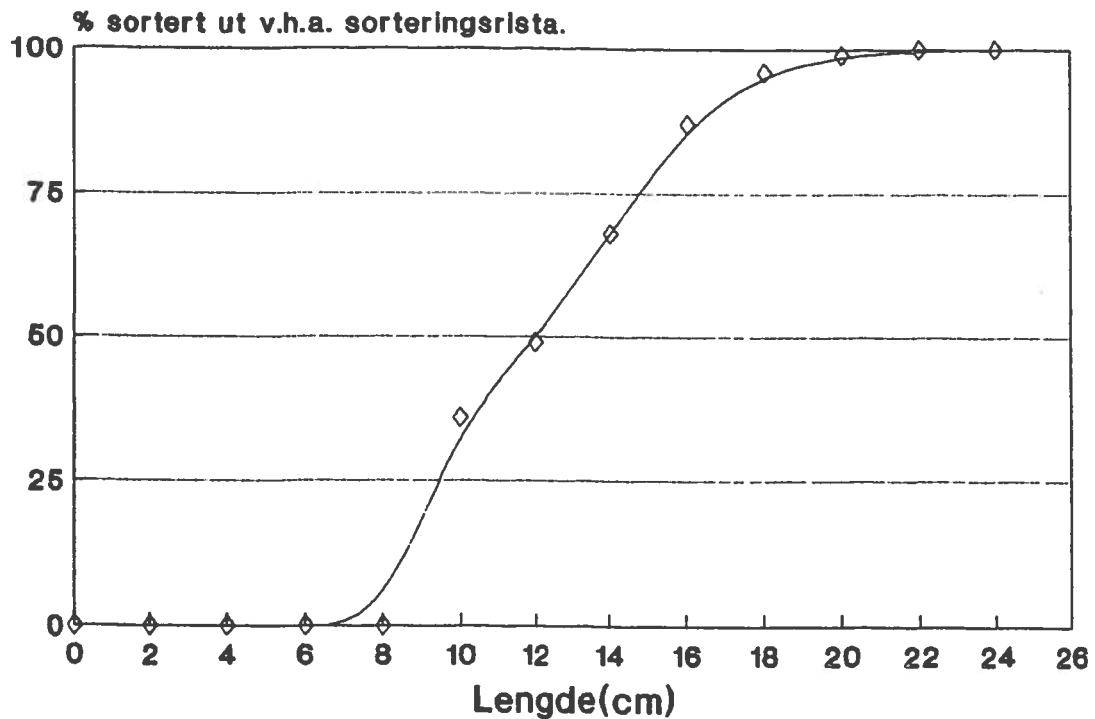
REKETRÅL MED SORTERINGSRIST

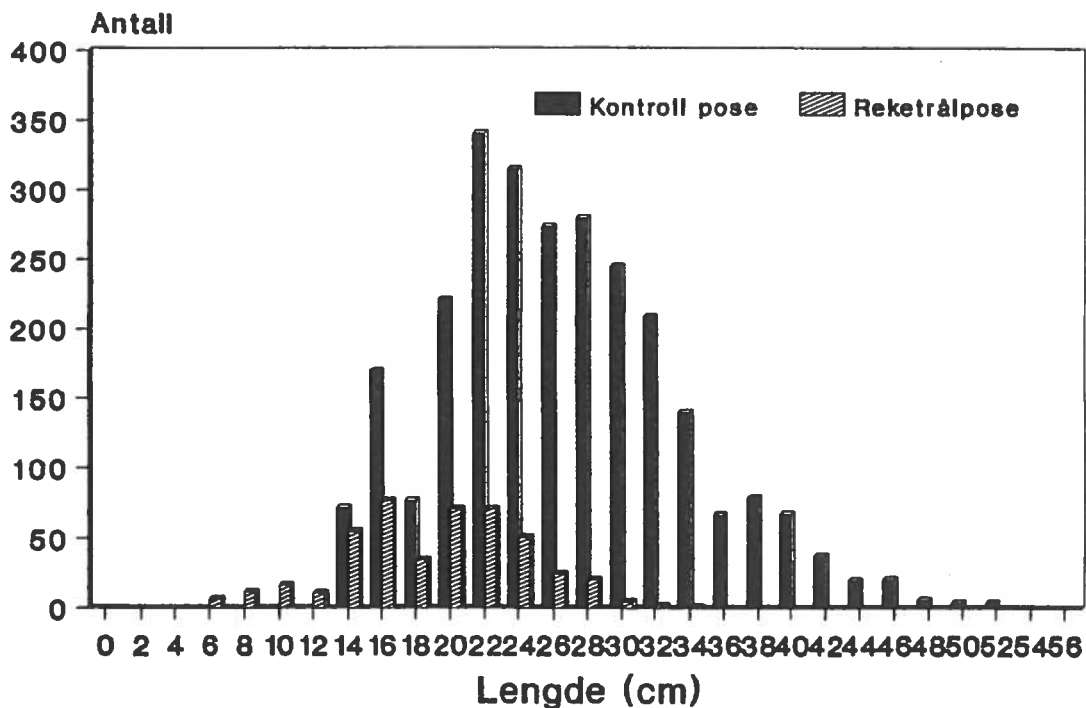
Lengdefordeling av uer i reke-trål- og kontroll pose

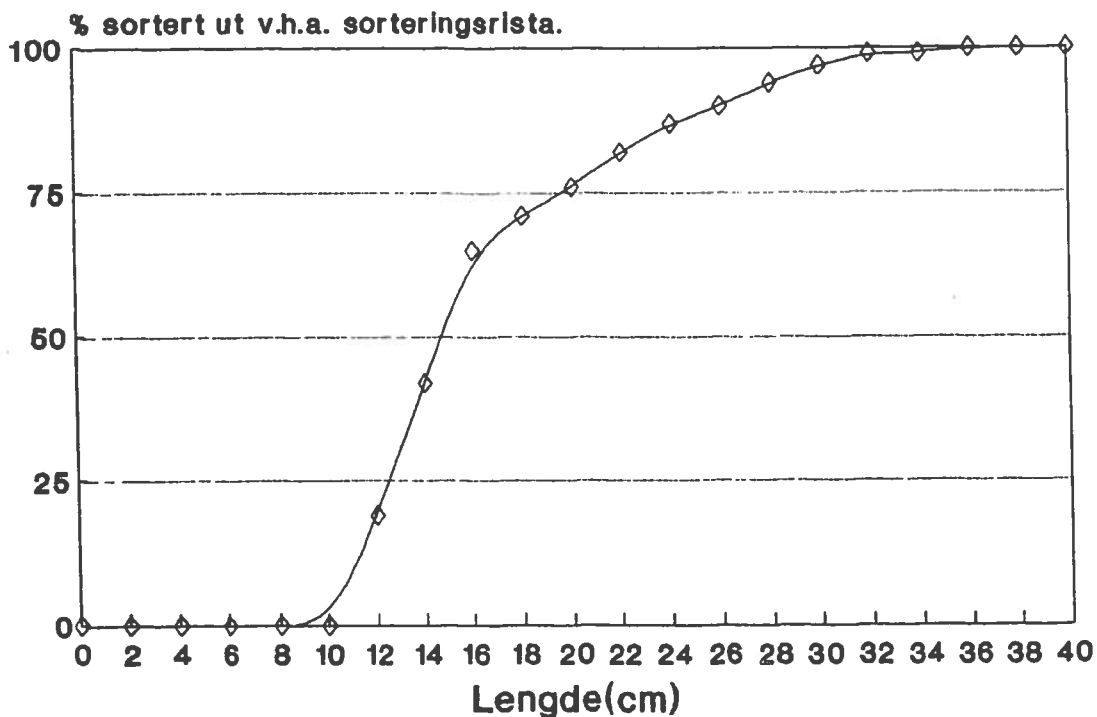
"Sorteringskurve" for uer ved bruk av sorteringrist i reke-trål

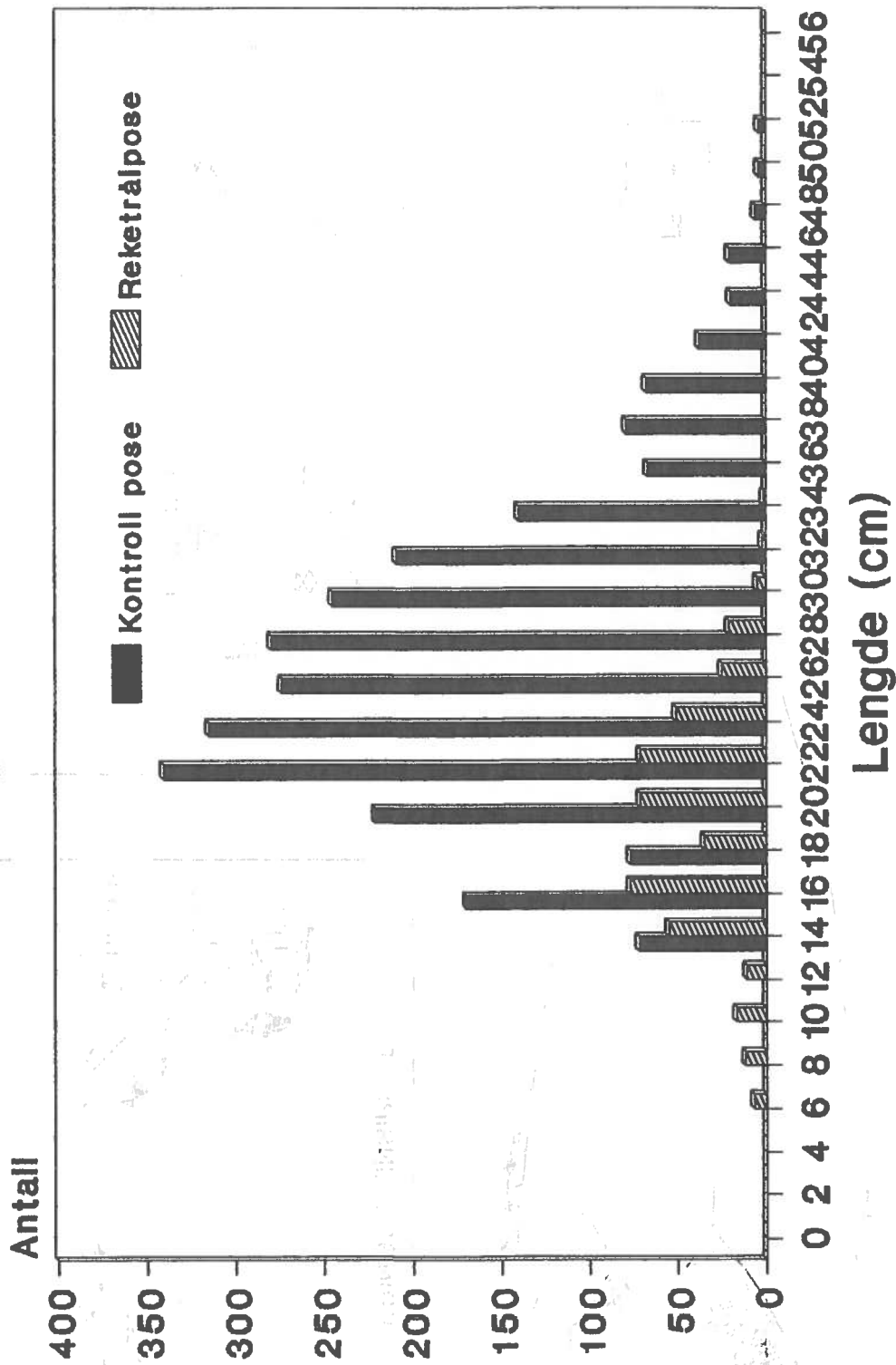
Lengdefordeling av blåkveite i reke-trål- og kontroll posen

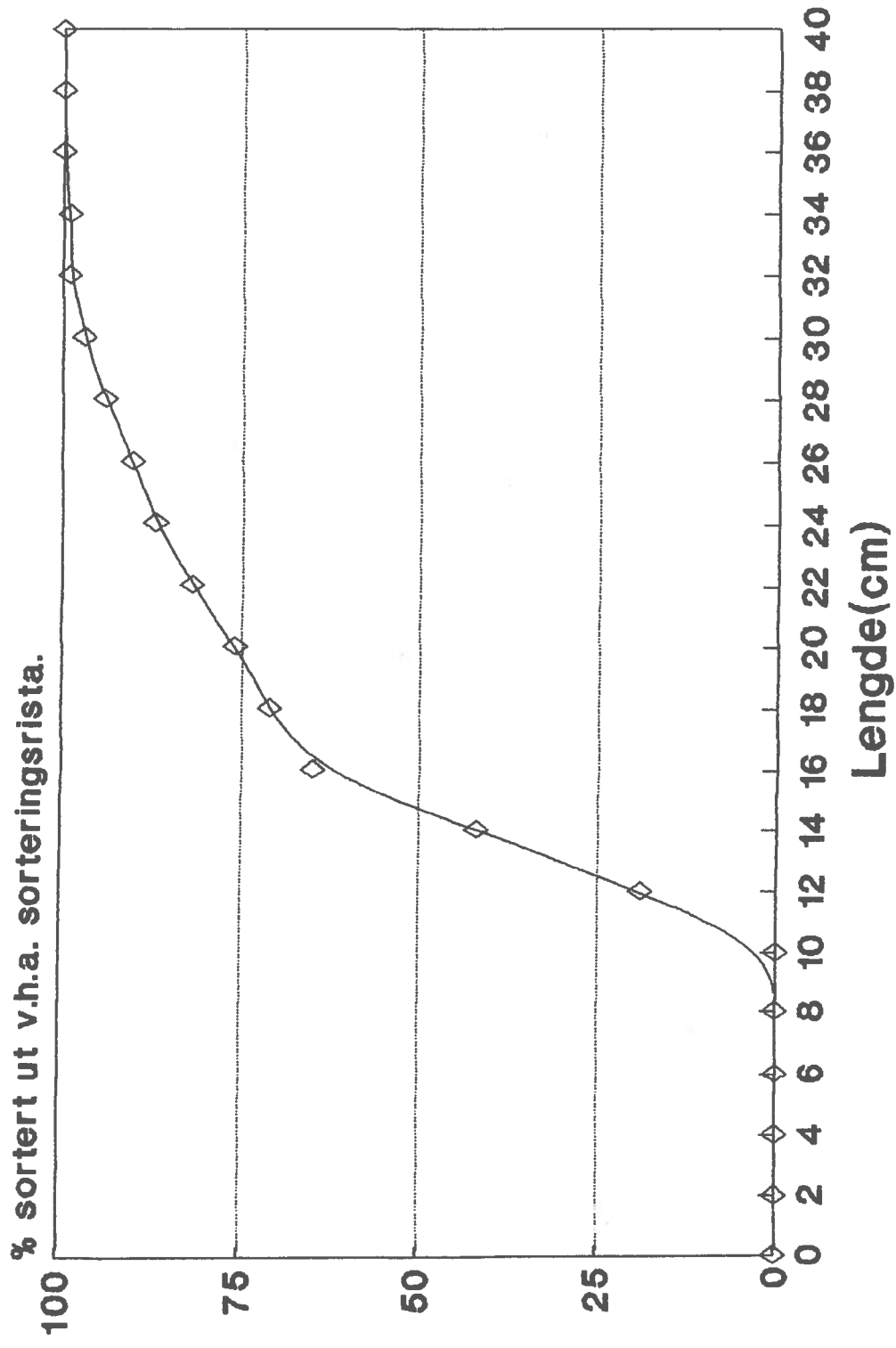
"Sorteringskurve" for blåkveite ved bruk av sorteringrist i reke-trål

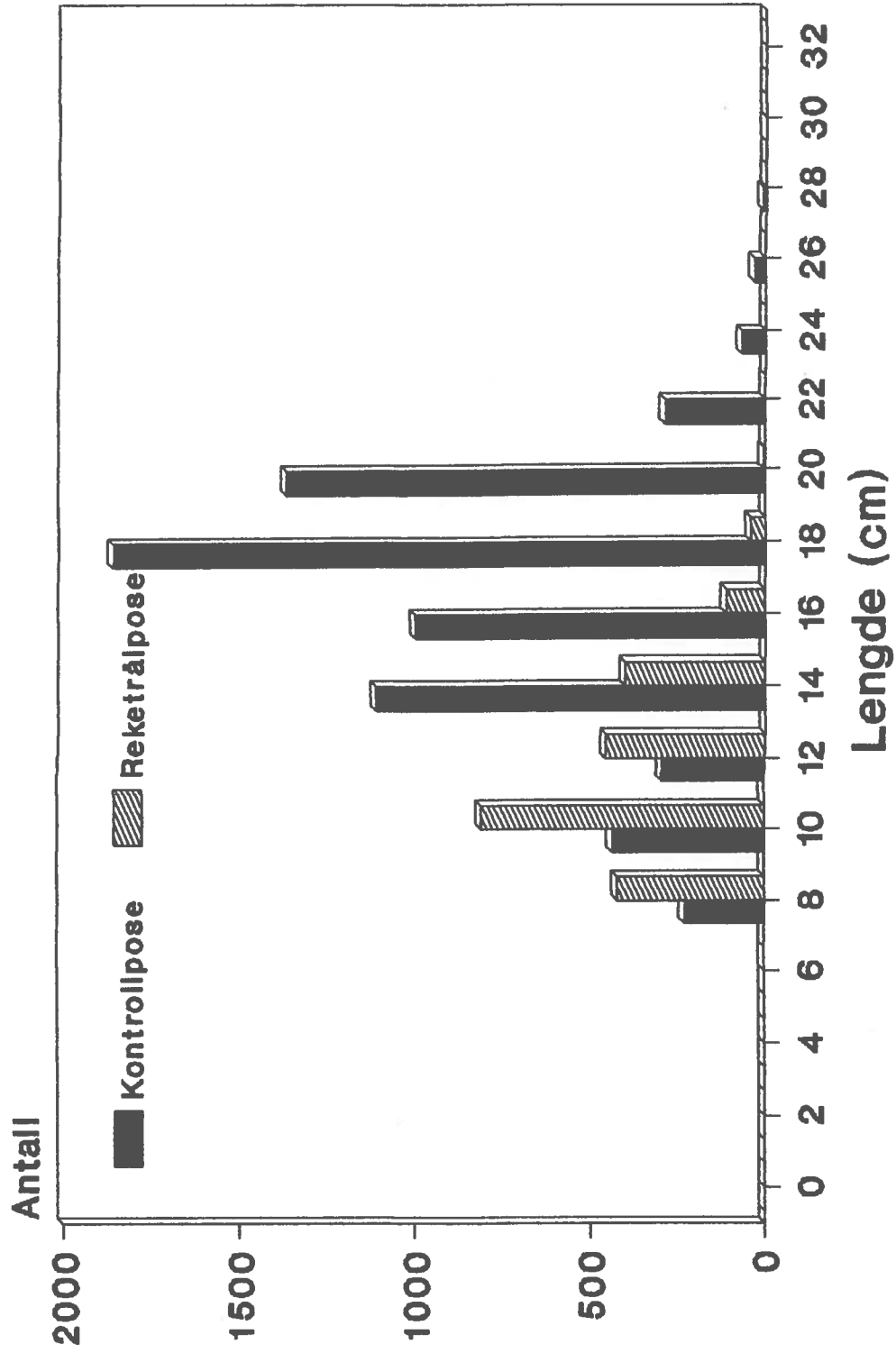
Lengdefordeling av blåkveite i rekeføl- og kontroll pose

"Sorteringskurve" for blåkveite ved bruk av sorteringrist i reketrål

Lengdefordeling av uer i rekeføl- og kontroll pose

"Sorteringskurve" for uer ved bruk av sorteringrist i reke-trål

